

ลักษณะในการ เป็นผู้นำชุมชนของนักศึกษา กลุ่มวิทยาลัยครุภาคใต้
ตามการรับรู้ของตนเอง

นางสาวอาภรณ์ กาพิแก้ว

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาอุดมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2526

ISBN 974-562-669-4

010488

i 183001A5

COMMUNITY LEADER'S CHARACTERISTICS
OF SOUTHERN TEACHERS COLLEGE STUDENTS AS PERCEIVED BY THEMSELVES

Miss A-phon Kankaew

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Higher Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1983

ISBN 974-562-669-4

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ลักษณะในการ เป็นผู้นำชุมชนของนักศึกษา กลุ่มวิทยา สัยครุภา คไต้
ตามการรับรู้ของตนเอง

ชื่อนิสิต นางสาวอาภรณ์ กาพิแก้ว

อาจารย์ที่ปรึกษา ดร.สุกัญญา โขวิไลกุล

ภาควิชา อุดมศึกษา

ปีการศึกษา 2526

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษา ลักษณะในการ เป็นผู้นำชุมชนของนักศึกษา กลุ่มวิทยา สัยครุภา คไต้
ตามการรับรู้ของตนเอง
2. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในเรื่องเพศ ระดับชั้นปี วิชาเอก
ประสบการณ์ในการ เป็นผู้นำ และฐานะทาง เศรษฐกิจของครอบครัว
ของนักศึกษา ที่มีผลต่อลักษณะในการ เป็นผู้นำชุมชน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) โดยกลุ่ม
ตัวอย่างจากนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2525 ของกลุ่มตัวแทน
วิทยา สัยครุภา คไต้ ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)
คือ วิทยา สัยครุ นครศรีธรรมราช วิทยา สัยครุ ยะลา และวิทยา สัยครุ สุราษฎร์ธานี แล้ว
จึงแบ่งนักศึกษาเป็นกลุ่มย่อย (Strata) โดยถือระดับชั้นปีและวิชาเอกเป็นหลัก จากนั้น
จึงสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามอัตราส่วน (Proportionate Stratified
Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 300 คน เมื่อแจกแบบสอบถามแล้วได้

รับคืน 288 คน คิดเป็นร้อยละ 96.00 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ในการศึกษาลักษณะในการเป็นผู้นำชุมชน 5 ด้าน คือ ความมีคุณธรรม ความมีมนุษยสัมพันธ์ ความรับผิดชอบ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และความศรัทธาในงานพัฒนาชุมชน การวิเคราะห์ข้อมูล-วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยมัธยฐานเลขคณิต (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ที-เทสต์ (t-test) วิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) และการทดสอบรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe')

สรุปผลการวิจัย

1. นักศึกษากลุ่มวิทยา สัยครุภา คี ตั ล้ว น ไ หล มี สั ก ข ณะ ด ำ น ความมีคุณธรรมสูงที่สุด รองลงมา คือ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความมีมนุษยสัมพันธ์ ความศรัทธาในงานพัฒนาชุมชน และความรับผิดชอบ ตามลำดับ
2. นักศึกษา เพศชายมีลักษณะผู้นำชุมชนสูงกว่านักศึกษาเพศหญิง ทุกด้าน และแตกต่างกับนักศึกษาหญิงอย่างมีนัยสำคัญ 4 ด้าน คือ ด้านความรับผิดชอบ ความศรัทธาในงานพัฒนาชุมชน ด้านความมีมนุษยสัมพันธ์ และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
3. นักศึกษาในระดับชั้นปีที่ 4 จะมีลักษณะในการเป็นผู้นำชุมชนสูงกว่านักศึกษาทุกชั้นปี โดยเฉพาะลักษณะการเป็นผู้นำชุมชนด้านความศรัทธาในงานพัฒนาชุมชน นักศึกษาชั้นปีที่ 1 จะแตกต่างกับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01
4. นักศึกษากลุ่มที่มีประสบการณ์การเป็นผู้นำมาก่อน มีลักษณะในการเป็นผู้นำชุมชนสูงกว่านักศึกษากลุ่มที่ไม่เคยมีประสบการณ์ทั้ง 5 ด้าน และนักศึกษากลุ่มที่ไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อนมีลักษณะด้านความมีคุณธรรมแตกต่างกับนักศึกษาที่เคยมีประสบการณ์เป็นผู้นำ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05
5. นักศึกษาในวิชาเอกต่างกัน มีลักษณะในการเป็นผู้นำชุมชนต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เพียงด้านเดียว
6. นักศึกษาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่างกัน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในเรื่องลักษณะการเป็นผู้นำชุมชนทั้ง 5 ด้าน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ควรมีการกำหนดนโยบายการเรียนการสอนเน้นการปลูกฝังความศรัทธาในการพัฒนาชุมชนและความรับผิดชอบเพิ่มขึ้น โดยฝ่ายวิชาการของวิทยาลัย ประสานงานกับฝ่ายกิจการนักศึกษาและอาจารย์ผู้สอน สดักกิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ได้ความรู้ความเข้าใจในประสบการณ์อันมากมาย นอกจากนี้ วิทยาลัยควรจะได้มีการพิจารณาเกี่ยวกับการรับนักศึกษาเข้าเรียน ตามสัดส่วนเพศชายและหญิง โดยเฉพาะวิทยาลัยที่อยู่ในท้องถิ่นที่ต้องการการพัฒนาชุมชนอย่างเร่งด่วน ในส่วนที่เกี่ยวกับตัวผู้สอน อาจารย์วิทยาลัยครู ควรมีบทบาทในงานพัฒนาชุมชนมากขึ้น เพื่อจะได้ข้อมูลและประสบการณ์ตรงในการสร้าง "ครู" ที่เหมาะสมกับการเป็นผู้นำในท้องถิ่น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesit Title Community Leader's Characteristics of Southern
Teachers' College Students as Percieved by
Themselves.

Name Miss A-phon Kankaew

Thesis Advisor Dr. Sukanya S. Kovilaikool.

Department Higher Education

Academic Year 1983

ABSTRACT

Purposes of the Study

The purposes of this study were as follows:

1. To study the community leader characteristics of southern teachers' college students as perceived by themselves.
2. To compare the differences of students' sex, class level, major subject, leadership experience and family economic status as factors affecting community leader characteristics.

Methodology and Procedures

The research was a descriptive research. The samples were selected from students of the southern teachers colleges in the second part of academic year 1982. These samples came from the simple random sampling from Nakorn Srithamaraj Teacher College, Yala Teacher College and Surajthani Teacher College. Three hundred students were selected by proportionate stratified

random sampling and 288 (96.00 percent) questionnaires were completed and returned. Five aspects of the community leadership: morality, human relationships, responsibility, creative thinking, and faith in community development were included in the questionnaire. The data were analyzed by computing frequency, percentage, arithmetic means, standard deviation, t-test, F-test and Scheffe'-test for multiple comparison.

Research Findings

1. The outstanding community leader characteristics that most southern teachers college students possessed was morality; the others were creative thinking, human relationships, faith in community development and responsibility respectively.
2. Male students had more community leader characteristics than these of females. Moreover, it was found out that there were significantly differences in all aspects except morality.
3. Among the respondents of all class levels, the fourth year students had the highest community leader characteristics, especially the faith in community development which was significantly different from those of the first year students, at .01.
4. For all aspects, the students with leadership experience had more community leader characteristics than those who had none. It was also discovered that these two groups of students were significantly different in their morality, at the .05 level of significant.
5. The students with different major fields of study also had different community leader characteristics, especially in

creative thinking which was significantly different at .05.

6. There was no differences in all aspects of study among the respondents who had different economic status.

Recommendation

The results of study revealed that learning and teaching policy should be emphasized the importance of inculcating the faithfulness and responsibility of community development. The vice president for academic affair should coordinate with the instructors and vice president for student affair in any activities which gain the understanding and experience of the students the community development. Moreover, it should be considered the proportion of sex in recruiting students, especially the college which located in the area demanding urgent development. Asides from this, the college instructors should play more important roles in community development work in order to obtain more factual data and gain their experience which is useful in teaching the students to be good teachers with appropriate leadership characteristics.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จด้วยดี เนื่องจากความกรุณาและความช่วยเหลือของ
คณาจารย์ และผู้ทรงคุณวุฒิ ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องหลาย ๆ ฝ่าย ผู้วิจัยขอกราบขอบ
พระคุณอาจารย์ ดร.สุภัฏญา โขวิไลกุล ที่กรุณาเป็นที่ปรึกษาในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้
รวมทั้ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปศุภ เมธาคุณวดี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลลภา
เทพหัสติน ฌ อยุรยา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรชูลี อาชวอำรุง และคณาจารย์ใน
ภาควิชาอุดมศึกษาทุกท่าน ที่ได้ให้คำแนะนำ และการช่วยเหลือเป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา สัญญาวิวัฒน์
รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ อาจารย์ ดร.ประกอบ คุปรัตน์ อาจารย์
ดร.วราภรณ์ บวรศิริ และอาจารย์ ดร.ไพศาล นิยมสุวรรณ ที่ได้กรุณาตรวจแก้ไข
และให้คำแนะนำในการร่างแบบสอบถาม

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ไพฑูรย์ กฤษณ์เพชร ที่ได้ให้คำปรึกษา และความ
ช่วยเหลือในการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ รวมทั้งอาจารย์ นิรัตน์ จรสิทธิ์ ที่ช่วย
เหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดียิ่ง

ขอขอบคุณ อาจารย์ สุจิตรา ภักดีสงคราม อาจารย์ พวงปรางค์ เทียมศรี
อาจารย์ วชิรา เทียมโรจน์ และอาจารย์ ศิริชัย อัสสระโชติ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ
และให้ความสะดวกในการติดต่อและจัดทำ และขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่นภาควิชาอุดมศึกษา
ทุกท่าน ที่ได้ให้กำลังใจด้วยความปรารถนาดีเสมอมา จนงานวิจัยครั้งนี้สำเร็จด้วยดี
ในที่สุด

ท้ายสุดนี้ ขอกราบระลึกถึงพระคุณของคุณพ่อ คุณแม่ ที่สนับสนุนและให้กำลังใจ
ในด้านการศึกษาตลอดมา และขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.ไพศาล นิยมสุวรรณ
ผู้เป็นที่รักซึ่งอยู่เบื้องหลังความสำเร็จทุกประการ

อาภรณ์ กาพิแก้ว

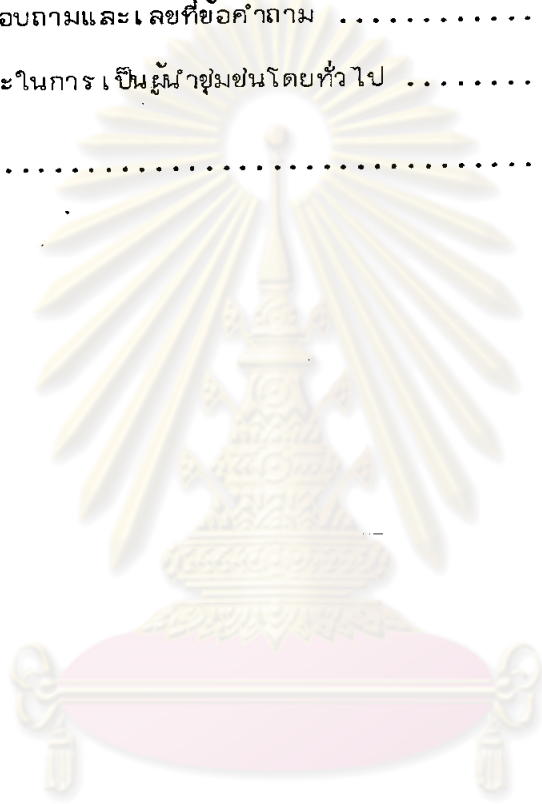
สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ช
กิตติกรรมประกาศ	ญ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตารางประกอบ	๗
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
แนวเหตุผล ทฤษฎี หรือสมมุติฐาน	5
สมมุติฐานของการวิจัย	8
ขอบเขตของการวิจัย	8
ข้อตกลงเบื้องต้น	9
ความหมายของคำที่ใช้ในการวิจัย	10
ความสำคัญหรือประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	11
ขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัย	12
ขั้นตอนในการรายงานการวิจัย	13
2 แนวคิด ทฤษฎี และการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14
ความหมายของ ผู้นำชุมชน	14
ทฤษฎี เกี่ยวกับผู้นำและความเป็น ผู้นำชุมชน	21

บทที่	หน้า
รูปแบบของ ผู้เฝ้าผู้มข่น	26
ลักษณะผู้เฝ้าผู้มข่น	29
การวิจัยที่ เกี่ยวข้อง	35
การศึกษางานวิจัยในต่าง ประเทศ	35
การศึกษางานวิจัยภายในประเทศ	39
3 วิธีดำเนินการวิจัย	42
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากร	42
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	43
การเก็บรวบรวมข้อมูล	44
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้	45
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	47
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์หลักฐานภาพส่วนตัวของ ผู้ตอบแบบสอบถาม	48
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ลักษณะในการ เป็นผู้เฝ้าผู้มข่นของนักศึกษา	53
ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐาน	59
การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1	59
การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2	60
การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3	61
การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 4	63
การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 5	64
5 สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ	65
สรุปการวิจัย	65
ผลการวิจัย	67
อภิปรายผลการวิจัย	71
ข้อเสนอแนะ	78

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม	81
ภาคผนวก	88
แบบสอบถามลักษณะในการ เป็นผู้ทำชุมชน	89
ตารางแบบสอบถามและเลขที่ข้อคำถาม	102
ตาราง ลักษณะในการ เป็นผู้ทำชุมชนโดยทั่วไป	103
ประวัติผู้เขียน	108

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนกลุ่มตัวอย่างและจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน	45
2	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	48
3	อาชีพหลักและการศึกษาของบิดา-มารดา และผู้ปกครอง	50
4	รายได้รวมของบิดา-มารดา และผู้ปกครอง	52
5	ลักษณะผู้นำชุมชนของนักศึกษาวิทยาลัยครูด้านต่าง ๆ	53
6	ลักษณะผู้นำชุมชนของนักศึกษา จำแนกตามเพศ	54
7	ลักษณะผู้นำชุมชนของนักศึกษา จำแนกตามระดับชั้นปี	55
8	ลักษณะผู้นำชุมชนของนักศึกษา จำแนกตามประเภท การเป็นผู้นำ	56
9	ลักษณะผู้นำชุมชนของนักศึกษา จำแนกตามวิชาเอกที่กำลังศึกษา	57
10	ลักษณะผู้นำชุมชนของนักศึกษา จำแนกตามรายได้รวมของบิดา และมารดา	58
11	ความแตกต่างของ ลักษณะผู้นำชุมชนของนักศึกษาจำแนกตามเพศ	59
12	ความแตกต่างของ ลักษณะผู้นำชุมชนของนักศึกษา จำแนกตาม ระดับชั้นปี	60
13	ความแตกต่างของ ลักษณะผู้นำชุมชนของนักศึกษาด้านความศรัทธา ในงานพัฒนาชุมชน ในต่างระดับชั้นปี	60
14	ความแตกต่างของ ลักษณะผู้นำชุมชนของนักศึกษา จำแนกตาม ประเภทการเป็นผู้นำ	61

ตารางที่		หน้า
15	ความแตกต่างของ ลักษณะผู้นำชุมชนด้านความมีคุณธรรมระหว่าง นักศึกษาในต่าง ประสลับการณ์	62
16	ความแตกต่างของ ลักษณะผู้นำชุมชนของนักศึกษา จำแนกตามวิชา เอกที่กำลังศึกษา	63
17	ความแตกต่างของ ลักษณะผู้นำชุมชนด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ในต่างวิชาเอก	63
18	ความแตกต่างของลักษณะผู้นำชุมชนของนักศึกษา จำแนกตาม ฐานะทาง เศรษฐกิจของครอบครัว	64

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย